Uzasadnienie

Obszar Gdańska w granicach fortyfikacji nowożytnych wpisano do rejestru zabytków 11 października 1947 r. W 1994 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzeniem z 8 września 1994 r., uznał go za pomnik historii pod nazwą „Gdańsk – miasto w zasięgu obwarowań XVII w." Wpis do rejestru i status pomnika historii potwierdzają wyjątkową wartość tego obszaru. Są też punktem wyjścia do podjęcia uchwały w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Główne Miasto. Park obejmuje Główne Miasto, część wyspy Ołowianki oraz północną część Wyspy Spichrzów. Jego celem jest ochrona, zachowanie i ekspozycja krajobrazu kulturowego, zabytków nieruchomych i przestrzeni publicznych historycznego układu urbanistyczno-architektonicznego tego obszaru.

Podstawę prawną do utworzenia parku kulturowego stanowią przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności art. 16 ust. 1 i 2 oraz art. 17 ust. 1. Przepisy te umożliwiają radzie gminy utworzenie parku kulturowego w drodze uchwały oraz określenie, w granicach ustawowego katalogu, zakazów i ograniczeń służących ochronie krajobrazu kulturowego. Przyjęte w projekcie uchwały regulacje odpowiadają rzeczywistym potrzebom ochronnym ustalonego obszaru parku, pozostają w bezpośrednim związku z celami ochrony oraz uwzględniają konieczność poszanowania praw właścicieli, użytkowników nieruchomości i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Zadanie utworzenia parku kulturowego wpisuje się w realizację polityki rozwoju Gdańska określonej w dokumencie „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta", przyjętym uchwałą Nr LIV/1363/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 29 września 2022 r. Instrumentem wdrażania Strategii są Programy Rozwoju 2030, w których w ramach działań odnoszących się do zarządzania dziedzictwem miejskim wskazano „Tworzenie parków kulturowych" (pkt IV.5.1.6) jako jedno z narzędzi służących realizacji polityki miejskiej. Tym samym utworzenie Parku Kulturowego Główne Miasto stanowi element realizacji przyjętych przez Miasto kierunków rozwoju, a nie wyłącznie odrębne działanie o charakterze konserwatorskim.

W ramach prac nad projektem uchwały w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Główne Miasto podjęto następujące działania:

1) Rada Miasta Gdańska podjęła uchwałę Nr XVI/327/25 z dnia 29 maja 2025 r. w sprawie podjęcia prac nad utworzeniem parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Główne Miasto,
2) zarządzeniem Nr 1392/25 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 1 sierpnia 2025 r. powołano Zespół ds. Parku Kulturowego Główne Miasto,
3) od 1 września do 31 października 2025 r. zbierano wnioski do projektu uchwały, zgodnie z obwieszczeniem stanowiącym załącznik do uchwały, o której mowa w pkt 1,
4) na podstawie zarządzenia Nr 1369/25 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 28 lipca 2025 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawie podjęcia prac nad utworzeniem parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Główne Miasto, przeprowadzono od 1 września do 31 października 2025 r. konsultacje społeczne w formie ankiety w wersji online i papierowej, spaceru informacyjno-edukacyjnego oraz spotkań warsztatowych,
5) uzyskano wymaganą art. 16 ust. 1 ustawy pozytywną opinię Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wyrażoną w piśmie z dnia 6 listopada 2026 r., znak: ZN.510.177.2026.ALM.

Konsultacje społeczne i zbieranie wniosków pozwoliły włączyć różne grupy użytkowników obszaru Głównego Miasta w kształtowanie regulacji i rozpoznać ich potrzeby. Zebrane wnioski, opinie i propozycje dotyczące rozwiązań stanowiły podstawę do opracowania projektu uchwały. W toku prac nad koncepcją parku kulturowego zidentyfikowano szereg zjawisk mających wpływ na jakość, estetykę i sposób użytkowania przestrzeni historycznego Gdańska. Dotyczą one m.in. sposobu prowadzenia prac budowlanych, w tym stosowanych materiałów, stolarki okiennej i drzwiowej, formy i usytuowania elementów małej architektury i urządzeń technicznych, a także sposobu kształtowania elewacji budynków. Równie istotne są zagadnienia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym funkcjonowaniem ogródków gastronomicznych, handlu obwoźnego i usług przewozowych świadczonych pojazdami wolnobieżnymi, a także oświetlenia i urządzeń nagłaśniających w przestrzeni publicznej. Utworzenie parku kulturowego pozwoli uregulować te kwestie w akcie prawa miejscowego. Stworzy to podstawy do jednolitego i skutecznego stosowania oraz egzekwowania zasad ochrony na całym obszarze parku. Uchwała umożliwi także prowadzenie długofalowej polityki służącej zachowaniu dziedzictwa kulturowego Gdańska, poprawę jakości i estetyki przestrzeni publicznych oraz właściwe wyeksponowanie historycznych wartości miasta, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i innych użytkowników tych przestrzeni.

Podjęcie uchwały wywoła skutki finansowe dla budżetu Miasta Gdańska. Wynikają one z konieczności zmiany organizacji ruchu drogowego dla pojazdów wolnobieżnych wykorzystywanych do świadczenia usług przewozowych. Środki na ten cel zaplanowano w projekcie budżetu Miasta Gdańska na 2027 rok.

Wnioskodawca:

Danuta Janczarek

Opinia radcy prawnego:

Aleksandra Stefańska
BPr nr 0723-11-222 | 2026
Projekt uchwała
Dnia 12.11.2026 r.

Sporządził:	Zaakceptowała:	Uzgodniono:	Zatwierdził:
Michał Kaczmarek	Sylwia Betlej	Izabela Kuś	Piotr Grzelak
		Piotr Borawski	
		Emilia Lodzińska	
		Piotr Lorens	
		Agata Lewandowska	
		Anna Bobrowska	
		Leszek Walczak	
		Edyta Damszel-Turek	
Wioleta Gaczoł			